

Hudba v období baroka

Baroko je umělecký sloh 17. a 1. pol. 18. století. Období baroka je spojeno zejména s tvorbou skladatele Johanna Sebastiana Bacha, jehož jméno je dnes vyslovováno s velkou úctou.

Hudba se stále více provozovala ve šlechtických a panovnických palácích. Šlechta i knížata si zřizovala dvorské a zámecké kapely. Dvorní hudebníci připravovali hudbu podle přání panovníka a nacvičené skladby pak předváděli při hostinách a tanečních večerech. Hudebník, který působil v zámecké kapele, neměl příliš vysoké postavení. Většinou byl považován za lepšího sluhu (lokaje). Podle toho se k němu panovník choval, některý laskavě, jiný s náležitým odstupem.

Dalšími centry, kde se hudba hrála, byly chrámy, do kterých měli přístup i prostí lidé. Pro výbornou akustiku se tak chrámy stávaly koncertními síněmi, ve kterých hudba na posluchače mnohdy působila velkolepým dojmem.

V baroku vznikaly první orchestry, které měly zpočátku méně než dvacet hráčů. Základem barokního orchestru byly strunné nástroje, zejména smyčcové. Z dechových dřevěných nástrojů se těšily oblibě zobcová a příčná flétna, hoboj a fagot. Skupinu dechových žesťových nástrojů tvořily trompety, lesní rohy a pozouny, patřila sem i klarina, malá trubka bez ventilů. Z klávesových nástrojů uvedme cembalo. V orchestru byly zastoupeny i bicí nástroje (bubny a tympany).

Skladatelé v období baroka vykonávali různá povolání, která mnohdy během života střídali. Působili jako dvorní kapelníci s povinnostmi dodávat hudbu na přání panovníka pro různé příležitosti, zároveň vedli zámecký orchestr. Jiní uplatnili své skladatelské a hráčské dovednosti v kostele, kde hráli na varhany při bohoslužbách, k tomu navíc řídili žákovský sbor.

A jaký byl charakter hudby? Od dob baroka se setkáváme s durovými a mollovými tóninami. Melodii často tvoří rozložené akordy nebo názny stupnicových běhů. Notové písmo je podobné dnešní notaci, začíná se užívat taktových čar.

Královský hudebník John Banister a obchodník s uhlím Thomas Britton začali v Londýně koncem 17. století pořádat první veřejné koncerty za vstupné. Zanedlouho se vstupné vybíralo i v dalších evropských hudebních centrech.

První hoboj vyrobil v letech 1655 – 1660 francouzský nástrojář a hudebník Jean Hotteterre. Roku 1698 vynalezl Bartolomeo Christofori klavír.

Víte, podle čeho se určovala délka půlové noty? Protože ještě nebyl vynalezen metronom, byla stanovena jedním tepem srdce.